

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 stycznia 2025 r.

Pozycja 2

POSTANOWIENIE z dnia 10 września 2024 r. Sygn. akt Ts 203/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej F.T. o zbadanie zgodności:

art. 626 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37, ze zm.; dalej: k.p.k.) w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości dodatkowego ustalenia wysokości kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz przyznania ich na rzecz obrońcy z urzędu przez sąd orzekający, po uprawomocnieniu się orzeczenia określającego wysokość tych kosztów, w sytuacji gdy podstawą takiego dodatkowego ustalenia wysokości kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu jest wyrok Trybunału Konstytucyjnego potwierdzający niezgodność z Konstytucją RP przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18, ze zm.) przez to, że wskazane w tych przepisach stawki dla adwokatów ustanowionych obrońcami z urzędu są niższe od stawek w tych samych sprawach dla adwokatów ustanowionych obrońcami z wyboru”, z art. 190 ust. 4 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 w związku z art. 45 ust. 1 oraz art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 18 lipca 2023 r. (data nadania) F.T. (dalej: skarżący), działający w imieniu własnym, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Rejonowy w G. (dalej: Sąd Rejonowy) postanowieniem z 23 marca 2022 r. (sygn. akt [...]) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego jako obrońcy z urzędu kwotę 600 zł powiększoną o podatek od towarów i usług (dalej: VAT) w kwocie 138 zł (tj. łącznie kwotę 738 zł) tytułem udziału w postępowaniu przygotowawczym i w postępowaniu przed sądem.

Skarżący wniósł o uzupełnienie powyższego postanowienia przez przyznanie mu od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w dodatkowej kwocie 600 zł z VAT (łącznie 738 zł).

Sąd Rejonowy w G. postanowieniem z 6 lutego 2023 r. (sygn. akt jw.) nie uwzględnił wniosku skarżącego. Po rozpoznaniu jego zażalenia na to orzeczenie Sąd Okręgowy w N. postanowieniem z 5 kwietnia 2023 r. (sygn. akt [...]) utrzymał je w mocy.

W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skarżący wskazał, że sądy powszechne, w tym sąd, który wydał orzeczenie będące podstawą wystąpienia ze skargą konstytucyjną, nie respektują wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 20 grudnia 2022 r. wydanego w sprawie o sygn. SK 78/21 (dalej: wyrok Trybunału Konstytucyjnego), dotyczącego braku podstaw różnicowania wysokości wynagrodzenia profesjonalnych pełnomocników procesowych ustanowionych z wyboru i z urzędu, i odmawiają przyznawania obrońcom z urzędu wynagrodzenia w dodatkowej kwocie z uwagi na brak w treści zaskarżonego przepisu normy, która przewidywałaby taką możliwość. Skarżący twierdzi, że nie przysługuje mu środek prawny o charakterze zwyczajnym umożliwiający żądanie wydania nowego rozstrzygnięcia kosztowego, opartego na stanie prawnym ukształtowanym na skutek wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego; nie może on również domagać się wznowienia postępowania w trybie art. 190 ust. 4 Konstytucji. Narusza to, jego zdaniem, przysługujące mu prawo do sprawiedliwego, jawnego i niezależnego rozpatrzenia jego sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez niezawisły sąd (art. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji), a także prawa majątkowe – przez niedopuszczalne zróżnicowanie wynagrodzenia skarżącego jako obrońcy z urzędu i wynagrodzenia przewidzianego dla pełnomocników z wyboru za udzielenie pomocy prawnej obejmującej takie same czynności (art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna spełnia przesłanki warunkujące przekazanie jej do rozpoznania merytorycznego, gdyż:

- została sporządzona i wniesiona przez adwokata działającego w imieniu własnym (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK);
- wyczerpano przysługującą skarżącemu drogę prawną, ponieważ postanowienie Sądu Okręgowego w N. z 5 kwietnia 2023 r. (sygn. akt [...]); dalej: postanowienie Sądu Okręgowego), wskazane jako orzeczenie ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, jest prawomocne i nie przysługują od niego zwykle środki zaskarżenia (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK);
- dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), gdyż odpis postanowienia Sądu Okręgowego został doręczony skarżącemu 19 kwietnia 2023 r. (co udokumentowano zgodnie z wymogiem przewidzianym w art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK), a skarga została wniesiona do Trybunału 18 lipca 2023 r.;
- określono przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK);
- wskazano, które konstytucyjne prawa i wolności oraz w jaki sposób, zdaniem skarżącego, zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK);
- przedstawiono uzasadnienie sformułowanych zarzutów (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK) oraz stan faktyczny sprawy (art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK).

W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, a sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W tym stanie rzeczy – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowiono jak w sentencji.